

KUSTBON

== Veckotidning för svenskarna i Estland. ==

Tredje årg. N° 17.	Prenumerationspris.	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddargatan 3, Reval	Annonspris.	12 maj 1920.
	1 månad Mk. 1:50 helt år " 18:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:50 helt år " 6:— I Finland: 1 månad Fmk. 1:— helt år " 12:—		30 penni pr mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 20 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	

Vårt språk.

Vårt språk, vårt vackra svenska språk, som talts av far och mor, som älskat är i slott och kåk, varhelst en svenskfödd bor, vårt språk, som skapts för drömmarfolk och för soldatnation, med klang av svärdet, vredens tolk, men ock med visans ton.

Det språket, ömsom vekt och kärvt, vår sol, vår norrskensnatt, det ha vi lärt, det ha vi ärvt. det är vår bästa skatt.

Det är vår lösen på vår stråt bland hundra tungomål, vårt språk av storm och vallarlåt, vårt språk av säv och stål.

Och klingar det i fjärran land från kvinna eller man, vår hand blir räckt åt främlingshand, vi strax förstå hvarann. Men glöms det bort, men trycks det ned, där det har hemortsrätt, vår kind blir röd, vår själ blir vred, vårt hat ej släckes lätt.

Vårt språk kan aldrig rotas ut, det är ej mödan värt att ropa: „Svenskans tid är slut!“ Det språket är oss kärt.

Så länge svenska skogen står och fjällen ge metall och hav mot gråa klippor slår, det diktas, sjungas skall,

Hur långt vi bo från fosterjord, vi tala det ändå — de käraste av alla ord, dem ha vi lärt som små. Och när vi sluta ögat till på dödsvidg bädd en gång, vårt trötta hjärta somna vill vid älskad hembygdssång.

Fredrik Nycander.

Fran Utkiken.

I Kustbon N° 15 skrives under rubriken „Skolorna“, att en del barn redan börja utebliva ur skolorna och att undervisningen måtte avslutas detta år redan d. 6 maj. Som orsak framföres den gamla visan om behovet av barnens arbetskraft och vallgång. Det talas och skrives vackra ord om fri bestäm-

melse rätt för våra svenskar, men bara ovanstående är tillräckligt ingiva farhågor för vår folkbildning, ifall den fria bestämmanderätten skulle tillämpas även här. När skall våra svenskar lära inse, att det är otillräckligt med 5—6 månaders årlig skolgång, att tiden, tillbringad på skolbänken, medför större vinst än att springa vall eller hjälpa till med arbeten? Föräldrar borde lära förstå, att de ej hava rättighet beröva sina barn möjligheten inhemta dessa kunskaper, som äro nödvändiga i kampen för tillvaron. Jag vet mycket väl, att många hava det svårt med dagliga brödet, att barnen behöva sändas i tjänst, att kor och får behöva vallas. Men långt viktigare är ändå barnens framtid, den tid, då de själva skola skaffa sig sitt uppehälle. Då hela världen, t. o. m. ryssar och turkar, göra allt för folkbildningens höjande, då borde det också stå klart för oss, att det även här ej kan vara bra nog som det varit. Allt går framåt. Vill vi förbli vid det gamla, så blir vi efter. Vi skulle „för i år“ avsluta skolan den 6 maj. När skall detta år komma, då barnen ej behövdes vid arbeten och vallgång? Vårt jordbruk utvecklas så eländigt långsamt, det tar minst en mansålder, innan vi kommit så långt, att vallgång ej kommer i fråga. Och till dess skulle år efter år den förlängda skoltiden uppskjutas till „läggligare“ tid! Nej, vill vi ej bli efter ester och andra folk, då blir vi tvungna finna utvägar med arbeten och vallgång och låta våra plantor skjuta rötterna djupare i vetandets livgivande jordmån. Må vi följa de bildade rikenas exempel att låta sina barn nöta skolbänkarna i 7—8 år med 2—3 månaders sommarvila. Först blir det väl svårt, men med tiden skall vi se, att den tid och dessa uppoffringar, som nedlagts på barnens skolgång, bära de största vinsterna. Mången tänker, att min son eller dotter behöver ingen större skolbildning, då han kommer att bli jordbrukare. Jag säger, att den tiden står för dörren, att jordbrukaren behöver var mera skolad, utrustad med kunskaper, än andra. Skatter och levnadsomkostnaderna stiga. Den jordbrukare, som ej kan eller vill avtvinga sin torv större avkastning, han är förlorad, de andras dräng. Skolan utbildar ej jordbrukare, det är sant, men skolan ger dessa kunskaper, utan vilka varken jordbrukare eller ämbetsmän eller hantverkare kunna bygga vidare, d. v. s. utvidga sina kunskaper. Svenska jordbrukare!

Tag dig en allvarsam funderare på, huru du skall inrätta ditt hushåll utan användande av barnens arbetskraft! Och bevisa din kärlek till dina barn genom att ej beröva dem en enda skoldag! Och fordra mycket av skolan, lägg stora anspråk på läraren! Skolan är till för barnen, ej barnen för skolan och läraren. Och märker läraren, att hans arbete uppskattas, då har han också större lust göra sitt bästa — vågar icke heller slarva. — Alltså: skolan först — arbetet sedan!

Farbror Svenske.

Brev från Rågöarna.

Det är länge sedan Kustbons läsare sist hört av Rågöarna. Många och mycket har sedan dess försiggått här, men som dock är av mindre betydelse för utomstående.

Den förlidna vintern utmärkte sig särskilt som en farsotstid; Rågö, som annars så sällan hemsökes av farsoter, härjades i år av skarlakansfebern, som krävde många offer.

Särskilt hemsöktes skolbarnen av farsoten så att skolan måste stängas på en längre tid, till stor men för undervisningen. Folkmängden på Rågöarna, som nästan ständigt gått nedåt, har under denna förbigående vinter genom farsoten fått en ovanligt kraftig stöt nedåt. Från och med 1 januari till 5 maj d. å. har förekommit 15 dödsfall, vilket är en alltför hög procent på en folk-mängd omkring 360 personer under en tid av 4 månader. Skarlakansfebern är nu förbi; den rena vårluften som alltid varit så hälsobringande, har även nu visat sin verkan. Våren, som i år kommit mycket tidigt, har blivit dessto mera välkommen eftersom vintern varit obarmhärtig. Även fiskeriet, som de föregående åren varit mycket ringa, har nu om våren varit mera givande och kunde bli en god inkomstkälla om ej fiskeredskapen förtroto. Det har blivit nästan omöjligt att anskaffa lämpliga fiskeredskap, sådana finnas ej i handeln.

Unga män som under många långa år kringflackat på de olika fronterna, hava nu åter börjat återvända hem till fredligt arbete. Under hela detta krig som pågått över 5 år, ha Rågöarna förlorat 3 man: en har stupat på slagfältet, en dukt under i tysk fångenskap och en har dött på lasarett

i magsjukdom. Direkt och indirekt hava omkring 50 man härifrån deltagit i kriget.

Kriget som, ekonomiskt sett, ej förorsakat Rågöarna någon nämnvärd skada, kommer av dem som direkt ej daltagit däri nog snart att glömmas och livet skrider åter in i sina gamla spår. Det forna förtrycket liksom även den nu omtalade friheten hava båda ej fullkomligt hunnit fram till dessa genom havet isolerade öar.

Jordfrågan som på andra orter så mycket omtalats har även väckt ont blod på Rågöarna eftersom även dessa hava rätt många obesuttna vilka med största välvilja skulle sett sin egen torva på de egna öarna, men där blott en del av befolkningen säger sig vara egare till jorden.

Efter att under en längre tid hava varit utan själasörjare hava Rågöarna nu åter fått en pastor, kyrkoherde N. Linderstam, vilken 6 gånger årligen predikar i församlingens båda kapell. Vördsnaden för religionen har under krigstiden mycket gått tillbaka varför även en verksam prästman är på sitt rätta ställe.

J. P.—1.

Religionsundervisningen.

Med stort intresse har jag följt med de olika inläggen angående religionsundervisningen i våra skolor. Låt mig också framkomma med några citerade synpunkter, när nu en gång "Kustbon" upptagit frågan.

När Lars Anders'es fick sitt femte barn.

Av E. von H—n.

Ur "Hemtrevnad" 1917.

Forts. fr. föreg. nr.

Så var han då slutligen framme vid Frälsegården, Han lade slädfällan över Bläsa, som sprungit så svetten lackade och det stod som en vid dimma om henne, och knackade på köksdörren.

Jo, här var det verkligen överstökad och en präktig liten flicka hade de fått, och nu skulle barnmorskan bara dricka kaffe, innan hon reste. Lars Anders blev också bjuden en kopp, men den ville knappt gå ner. Han såg bara Stina för sig där hemma, Stina med ögon som ett jagat djur och alldeles ensam i stugan med de små pojkar.

Så kommo de då i väg. "Du får lov att tänka på mor, Bläsa", sade Lars Anders, när han på nytt manade den trötta hästen att falla i trav.

Och Bläsa sprang, fast inte längre med muntert klippande öron. Med nedböjt huvud och alla muskler spända ansträngde hon sina yttersta krafter. Ibland måste dock Lars Anders, trots den feberoro som drev honom framåt, låta hästen gå i skridt. Han sprang då ur slädan och gripande Bläsa vid betset ledde han henne framåt, under det han talade uppmuntrande ord till henne. Och så bar det åter i väg med full fart. Slutligen veko de av på vägen, som utmed den vitskimrande skogen ledde fram till Lyckhem. Men då hade fyra timmar förflutit, sedan Lars Anders for bort. —

Barnmorskan hade genast skyndat in i stugan, men Lars Anders var så rädd för vad han skulle få höra, att han ej vågade följa henne strax. Han satte in Bläsa i stallen, gav henne vatten och foder och dröjde

1) Skall man ge barnen en religiös uppfostran eller ej? Det avgörande är här naturligtvis till sist svaret på en annan fråga: Finns det en Gud eller ej? Ni tror det icke. Jag tror det. Men båda kunna vi lika litet ge en bindande bevisning för vår tro. Visserligen anser jag att sannolikheten för att han finns är överväldigande. Men ni tror kanske tvärtom. Låt oss ej tvista om det. Låt oss gå varandra till mötes och säga att sannolikheten är ungefär lika stor å båda hållen. Men antag då att Gud finns, vilket är i varje fall lika möjligt som motsatsen. Då är uppenbarligen er uppfostringsmetod felaktig. Och då gör ni orätt mot edra barn.

2) Självklart är också att det är vår plikt att åtminstone ge barnen en ordentlig kännedom om religionen och vad därtill hör. Varje historisk sakkunnig vet att hela vår kultur sedan årtusenden tillbaka står på religiös grund och har otaliga religiösa inslag. Just på detta område gör sig bristen på bildning mera kännbar än på de flesta andra områden. Vandra bara genom en större samling av gamla stora mästars taylor. Man ser där vilken överväldigande roll religionen spelat inom konsten: massor av religiösa motiv. En religiöst okunnig person går där tämligen oförstående, utestängd från något av det centralaste i de gamlas fantasivärld. Men detta gäller ej blott konsten. Än i dag är hela vår begreppsvärld, den litteratur vi läsa, de tankar som vi tänka, de motiv,

så länge han kunde ge sig sken av att ha något att göra där.

Så tog han slutligen mod till sig och gick in i köket. Dörren till kammaren var stängd och han hörde hur barnmorskan rörde sig därinne och slamrade med saker. Så hörde han hustrun jämra sig, Död var hon då åtminstone inte! Någon annan människa såg han inte till, så det hade väl inte gått för Magnus, och ensam hade hon fått vara. —

I utdragssoffan under fönstret sovo de fyra små gossarna, två och två med fötterna mot varandra. Han ställde sig att se på dem. Den minste höll tummen i mun och sög på den. Ja, han hade ju fått mat av Stina ända in i det sista, det var ju väl han gav sig till tåls nu!

Så fick han plötsligt höra en kvidande gråt in ifrån kammaren. Det där kände han igen, så där lät ett nyfött barn! Nå, Gud ske lov, då var det väl över nu!

Så kom barnmorskan ut i köket.

"Ja, jag skall säga, jag kom i grevens tid," utbrast hon, när hon fick se honom. "Men nu är det lyckligt över och en liten duktig piga har han fått sig i huset."

Lars Anders svarade ingenting, hans lättnad var för stor för ord, men han steg in i kammaren och ställde sig att se på hustrun. Blek med mörka ringar under ögonen låg hon där alldeles stilla på sängen efter sin i ensamheten utståndna kamp. Nu uttryckte hela hennes varelse den djupaste ro och lättnad. Aldrig hade Lars Anders känt sig så knäsvag, när någon av de andra ungarne kom till. Gud ske lov, att han hade Stina kvar!

Hans tankar hade varit så fulla av hustrun, att det först nu började gå upp för honom, vad barnmorskan sagt om en duktig liten piga.

En flicka, hade han då verkligen fått en flicka!

som vi handla efter, ja, det språk som vi använda i dagligt tal, genomsprängd med massor av inslag från det religiösa livets område, dess språk och dess tankar — något som vetenskapen tillfyllest klarlägger för oss. Den religiöst obildade blir därför i hög grad handikappad när det gäller att tillgodogöra sig kulturen, liksom han ställes tämligen oförstående inför en ytterlig massa företeelser som uppstå på grund av det religiösa utomordentliga betydelse i människornas liv.

Föräldrar ha ju ej blott önskan, utan även plikt att ge sina barn en så god utrustning som möjligt för tillvaron. Självfallet bör därvid den så synnerligen viktiga religiösa uppfostran ingalunda försummas. Varken i hem eller skola.

3) Jag går ett steg vidare. Det är ett oemotsägligt faktum, av vetenskapen framhållet och av erfarenheten ofta bekräftat, att den sant religiösa människan har en oerhört mycket bättre och starkare ställning inför livets hårda påfrestningar än den icke religiösa. Vi se ej sällan exempel därpå. Det är helt enkelt förvånande i hur hög grad en verkligt religiös person kan icke blott med jämnmod, utan med glädje, bära prövningar, lidanden och motgångar, ja, rentav övervinna olyckor av sådan art att de skulle fullständigt förbittra, bryta ned och förstöra livet för en icke-religiös människa. Det kan därför ej betvivlas eller förnekas att en sann, sund, äkta och djup

All hans gamla längtan efter en flicka vaknade med ens till liv, och han glömde alldeles bort vad han tänkt förut, att den här ungen då bara skulle komma till besvär. Han gick fram till hustrun.

"En tös, tänk, att det verkligen blev en tös, du Stina!"

Och hans ton sade så mycket mer än orden, att hon såg upp med ett lyckligt leende och viskade: "Ja, jag är så glad, så glad, och åt att du är så nöjder också!"

Nöjd var ett svagt uttryck för vad Lars Anders var med flickan, han var storförtjust. Han fick barnmorskan att erkänna, att hans tös var något större än den som samma kväll kommit till hos storbonden i Frälsegården, och det gjorde honom ännu högfärdigare. Kanske var det också oron i förväg som gjorde detta barnet dubbelt så kärt för honom som något av de andra.

Och dessa, tösens fyra små bröder, som sovit beskedligt ute i köket över hela den oroliga natten, voro över all beskrivning förtjusta och intresserade av lilla syster.

Sedan Erik en lång stund stått och hängt över vaggan och beskådat den nyfödda, utbrast han: "Mor, vi ska väl ha henne riktigt fin med hårband och sän't, efter vi bara har en!"

Det blev snart bekant i socknen, att Lars Anders'es i Lyckhem fått en flicka, som de voro oskäligt stolta över. Folk skrattade litet åt det, men så gladdes de på samma gång, och gummorna gingo för att få se på underbarnet.

Alla togo de med sig någon liten gåva. Komma tomhänt till en nyfödd, skulle ha tagit bort turen för denna i livet och det ville väl ingen. Så kom den ena med en tapp ull, den andra med några mjuka bullar och den tredje hade t. o. m. sytt en liten tröja.

Mor Stina tackade och förvånade sig.

religiositet är något av det mest lyckobringande som finns. Detta är helt enkelt ett faktum som vi kunna kontrollera, om vi vilja göra oss besvär därmed. Och det är tillräckligt kontrollerat. Men när så är — är det då ej ett brott mot ett barn att direkt beröva det denna stora lyckomöjlighet genom att försvåra, kanske praktiskt omöjliggöra förutsättningarna därför?

4) Låt oss nu anställa en jämförelse. Vad förlorar ett barn genom en ateistisk uppfostran? Svar: det går med all sannolikhet miste om livets bästa bärande kraft (se punkt 3) och dessutom försämras dess ställning i rent bildningshänseende. — A andra sidan: Vad skulle det förlora genom en sund religiös uppfostran? Svar: Ingenting, såvitt jag kan finna. Det finnas visserligen lägre, mörkare och livsfientligare former av religiositet. Men den faran kunna vi lugnt bortse ifrån. Den risk „religionsgrubbel i övergångsåren“ har naturligtvis förelegat, ej minst under den tid som vi ännu väl minnas, då det var en skarp brytning mellan å ena sidan den allmänna vetenskapliga världsåskådningen och å den andra en föråldrad religiös världsåskådning som oeftergivligt fordrade tron på vissa för förnuftet oantagbara dogmer. Men sedan dess ha vi ju fått uppleva en formlig reformation i relativ stillhet på det religiösa området. Och därmed har den risk blivit relativt ringa, under förutsättning av lämplig lärare i skola och vid konfirmation, vilket sistnämnda ju står under ert eget av

„Ingen av våra andra barn har fått så mycket, det är märkvärdigt vad folk ä snälla, det är ännu som di glädde sej med oss över tösa, du far!“ sade hon en kväll, då Lars Anders kom hem från herrgår'n och hon berättat, om vilka alla som varit där.

Han hade fått vara hemma och sköta om'et de första dagarna, men nu var flickan över veckan, så nu var ju Stina tvungen att ta till själv igen. Och visst värkte ryggen, så den kunde gått av, men hon förstod ju att det var tvunget, och så var hon så glad åt tösen, att det liksom lättade upp. Och Lars Anders var så snäll, han hjälpte med vad han kunde båd' kvällar och mornar!

Lars Anders själv hade hittat på ännu en sak att glädja sig över tösen för. Tack vare henne, så kunde han begära ett brödkort till.

„Så hjälper hon ju till och fö'r far sin, så liten hon är!“ sade han med stolthet.

„Och vet du,“ — mor Stina dröjande nästan litet förläget — „det låter kanske dumt att tala om'et, men jag fick så för mej sista tiden, innan tösa föddes, att blev det en flicka nu, så betydde det att det skulle bli fred, att åtminstone inte Sverige ska komma med i kriget.“

Di säger ju, att ska det bli krig, så föds det bara pojkar. — Men jag trodde inte mycket på, att det skulle bli en flicka. — Och när jag så gick här ensam de där timmarna, när du var borta och ingen kom, och jag trodde att allt skulle gå galet, så tänke jag, att det var väl för att allt i världen gick galet nu och att Gud riktigt tagit sin hand ifrån oss. Men — så kom ju den välsignade tösen, och då blev allt riktigt som omvänt!“ —

Och mor Stina log ett trött men lyckligt leende och såg bort på det lilla byltet i vaggan.

görande. Härmed avser jag naturligtvis icke den religiöst-sedliga kamp som varje människa bör genomgå.

Självfallet delar jag fullkomligt åsikten att ej vara oärlig genom att hyckla en religiositet som man ej har. Men i mången människas liv komma ögonblick då all tillvarons fruktansvärdaste olycka koncentreras i det förfärliga att ej kunna bedja. Och om detta blir fallet med ert barn — nog vore det tragiskt, om skulden, vore någon annans

Lindkvist, Kärrslätt.

Svenska Estland.

Brev från Runö.

Under läsåret 1919/1920 har F. D. Kors undervisat i skolan, som varit besökt av 29 barn, 12 gossar och 17 flickor. En gosse har ej kunnat besöka skolan till följd av sjuklighet.

Den 13 februari d. å. inträffade en olycka här på Runö. A. Bisa var ute på isen på säljakt. Han halkade och föll ned med det laddade jaktgeväret, skottet brann av och träffade honom i benet strax under knäet, dock ej värre än att några benskrävor uttogos. Det svåra såret är nu på bättringsvägen.

Den 3 mars krävde den farliga havsisen ett offer i det att ynglingen Johan Moll, 16 år 6 mån., omkom. Han sörjes av fader, moder och en syster.

Nu på våren sköts en säl med en sullädderrem fäst om halsen. Sälén är ungefär 2 högst 3 år gammal. Vad sälfångsten beträffar, så har denna vinter varit en av de bättre.

F. n. äro 6 större och 5 mindre båtar ute på säljakt.

Våren kom ovanligt tidigt. Åskan har då och då hörts. De sista två veckorna regnigt.

Vi kunna ej annat här på Runö än utbrista: Allt hitintills haver Herren hulpt oss.

Från den 5 nov. 1919 till den 16 april 1920 ha vi icke haft några postförbindelser och bli dessa nog även under sommaren oregelbundna, men vi skola hoppas det bästa.

Runö d. 2 maj 1920.

En Runöbo.

Odinsholm.

Ensliga ö, där Östersjöns böljor Skummande bryta mot tvärbrant strand. Fortida sagoimmen den döljer, Som ej ha bortnöts av tidens tand.

— Sagan om forntidens mäktiga gudar Öbor och kustbor i Estland förglömt. Sagoöns namn dock klart ännu ljuder Klingande nordiskt, stolt och berömt.

Fortida hjältars förgudade Odin Har enligt sagan uppå denna ö Bäddats till vila i steniga jorden, Och än i dag ifrån brusande sjö Sjunges hans gravsång ibland utav Ägir Vemodigt sällsam i stormiga dar. Och om vi tro på allt som man säger, Finnes hans gravsten på ön ännu kvar.

Nalkas du ön och brottas med vindar... Stormen den hviner i segel och skot, Ser du det klara ljuset, som tindrar. Enögde Odin det är som med hot Varnar den seglande komma för nära. Trotsar du honom, du gästar hos Ran.

Blindskär där finnas, som risk innebära Ändra då kursen så fort som du kan.

„Holmbon“, som bor där, han älskar sin „backe“.

Antar den såsom den största klenod Godtycket har ej fått böja hans nacke, Modigt han blickar sin framtid emot — Genom århundraden har han fått kämpa Ständigt för rättvisa, frihet och lag. Våldet han alltid dock lyckats, att dämpa Fri har han varit och är än i dag.

Dixi.

Lokala meddelanden.

Finland och Estland få brödsäd från Sverige.

De från Finland och Estland gjorda framställningarna om hjälp från svensk sida för avhjälpan av dessa länders brist på brödsäd har behandlats i konselj. Den svenska regeringen beslöt medgiva utförsel till Finland av 2.000 ton omalen råg och till Estland av 1.000 ton rågmjöl.

Dessa brödsädespartier skola framdeles ersättas av vete från Finland och Estland.

Som konstituanten till oktober vill avsluta sitt arbete, har den ökat veckans plena antal. Det kommer att bli 3 sammanträden varje vecka i st. f. 2.

Jordbruksministeriet meddelar alla, som önska jord av fördelade herrgårdar, att de, som icke före den 1 maj inlämnat ansökan icke få jord förrän varen 1921.

Sverige och Finland.

30-årig lamhet botad genom bön.

En sällsam historia har enligt Aftonbladet gått genom pressen — underverkens tid tyckes ännu icke vara förbi. En kvinna som under närmare 30 år legat lam har plötsligt blivit frisk och återfått rörelseförmågan och detta tack vare förböner av en av Frälsningsarmens officerare.

Den sjuka är en 59-årig fröken Emma Vittenberg i Djuped. strax i närheten av Hudiksvall. Hon är nu fullt frisk och kan gå både inne och ute. Om den egendommiga händelsen har fältsekreterare Blomberg vid Frälsningsarmen lämnat undertecknad följande upplysningar.

„Det var ungefär en månad efter den sjuka kvinnans tillfrisknande, som jag kom upp till trakten, där händelsen inträffat. Jag hörde då saken berättas av ett vittne till händelsen. Den sjuka, som legat förlamad under alla dessa år, hade fått höra, att Frälsningsarmen var i trakten och sände då bud till ensajn Gustavsson med bön, att han ville göra några förböner för henne i hennes svåra belägenhet. Han lovade att komma och under tiden uppmanade han flera andra att bedja för henne. På den bestämda dagen infann han sig hos den sjuka och flera andra voro även närvarande. Han bad av varmaste och uppriktigaste hjärta och alla närvarande instämde i bönerna, och då skedde undret — den lama reste sig med återvunna krafter.“

Då hr Blomberg kom dit, hade, som förut nämnts, en hel månad förflutit sedan detta inträffade. Han utlyste ett möte un-

der sin vistelse däruppe, och till detta kom även den botade lama. Mötet ägde rum i ett hus, tillhörigt en fabrikör Gyllen, och samlingslokalen var två trappor upp. Den genom börens och trons makt återställda fröken Vittenberg kunde själv gå både till och från mötesplatsen och utan hjälp taga sig upp för trapporna.

Detta är de enkla fakta, som fältsekreteraren omtalar — en lam, som legat orörlig under mer än ett kvarts sekel, återfår sin hälsa och rörelseförmåga genom förböner och en bergfast tro på dessa förböners kraft. Naturligtvis kunna mer vetenskapliga förklaringar ges — Dagens Nyheter har vänt sig till en läkare, som uttalat sig om saken. Som underverk kan icke händelsen betraktas — man har många sådana exempel av helbregdagörelse. Hysterier bruka ofta gå till förlamning, och denna kan botas med suggestion. Det viktigaste är dock tron — utan den kommer man icke långt. Man vet ju redan från bibeln, att till och med blindhet botas genom tron. Och det var den lamas tro, som räddade henne.

Huglek.

Utlandet.

Korta notiser.

Valen till Litauens konstituerande församling.

Valen till Litauens konstituant ha givit följande resultat i Kovno: polackernas namnlista 5653 röster, judarnas 4259, socialdemokraternas 4118, nationella socialisternas 1499, kristl. demokr. 1299, tyskarnas 1272, kristl. förb. 1268, jordbr. förb. 538, "alian-sens" 370, framstegspart. 317. Övriga listor ha få röster. De kristl. demokr. ha blivit segrare och fått 59 mandat.

— Polens krigshär har haft framgång i Ukraina, varöver engelska högertidningarna glädja sig.

— Bolsjevikernas trupper ha skridit över Grusiniens gräns.

— Lettisk-ryska fredsunderhandlingarna tyckas ej ha någon framgång.

I Lettland ser det ut att bli regeringskris.

— Ryska Sovjetregeringen är villig att ingå på Englands fredvillkor.

— Polackerna skola den 6 dennes ha intagit Kiev.

H. K. H. Kronprinsessan Margareta av Sverige avled den 1 maj å Stockholms slott. Dödsorsaken var varbildning i käkhålan.

Jordfästningen sker kr. himmelsfärdsdag.

Till Redak. insända brev.

Religionsundervisningen i skolorna har blivit belyst från tre olika ståndpunkter. Sign. "Kustbo" står för religionsundervisningen och motiverar sitt påstående att det "så varit sen gammalt." Någon reform är således enl. "Kustbo's" åsikt ej av nöden. Annat hör man i skribent Joel Nyman's pärlbeströdda rader i Kustbon n:o 15. Åt skräpkammaren med alla dogmer, med alla "vad är det?" och "hur sker det?" skriver han. På sin mångåriga lärarebana har Joel Nyman väl iakttagit det gagnlösa pluggandet av för barnen obegripliga regler och frågor ur katekes och andra dylika böcker. Men huru uppnå det "summa summarum" som enl. Joel Nyman's tycke har berättigande i skolans program? Stora världsberömda pedagoger, som t. ex. Pestalozzi (1746—1826), insågo för 100 år tillbaka att den av Kyrkoadeln påbjudna boken blev minst efterlevd just av utgivarna. Kärleksbudet — "älska din nästa som dig själv" har sällan fått rum i de penninglystna prästernas hjärtan. De äro själva skulden till kristendomens förlöjligande. Pestalozzi insåg, att endast ett förebildsamt kristligt-moraliskt liv kan duga till upphöjandet av barnen till den sanna kristendo-

Annonsera i Kustbon!

Alla föreningar, kyrkoråd och kommunalråd måste i god tid annonsera alla sina möten i Kustbon. :

men. Så är det ännu i dag. Sanning, broderskap och jämnlighet skola bli ungdomens ideal. Dessa egenskaper skola vi bevisa, emedan det dåliga exemplets makt är besmittande. John B.

Brevlåda

"Vera", Sjömanshotellet, Mariehamn. Anonyma annonser kunna icke införas utan att Redaktionen vet insändarens namn och adress.

M. D—g. "En överblick över vad svenskarna fått uppleva på Nuckö" kan icke införas, då Ni icke uppgett namn och adress, som vi alltid måste veta.

John B. Då K. Malm lämnat oss utdrag ur kyrkorådets protokoll av den 12 dec. f. å., däri redogöres angående förfrågan om skog (Kustbon n:o 16) och då det dessutom meddelas, att åtalan skall väckas för omotiverade angrepp, kunna vi naturligtvis icke utan vidare införa Ert tillägg, som icke överensstämmer med nämnda dokument.

Rättelse.

Tryckfels Nisse har spelat ett fullt spratt i det han i Kustbon n:r 12, sid. 4 titulerat skribenten "John B." med den mindre vackra benämningen "skribenten". Bör naturligtvis vara "skribenten", vilket vi här, gjorda uppmärksamma på saken, be få rätta.

Svenska lärare och lärarinnor!

Endast på detta sätt meddelas, att Svenska Lärareförbundets sammanträde äger rum på Nuckö prästgård, onsdagen d. 26 maj (fjärdedag pingst) kl. 10 f. m. Flera viktiga frågor, bland dem sommarkurserna, Svenska Lärareförbundets självständighet, läroböcker m. m. skola avgöras och ombedjas alla infinna sig.

JOEL NYMAN,
Lärareförb. ordförande.

Tredjedag pingst, den 25 maj, kl. 11 f. m. avhåller S. O. V:s Nucköavdelning

allmänt möte med auktion

å handarbeten m. m. på föreningens hemman "Ranna", Nuckö.
S. O. V:s Nucköavdelning.

HALLÅ! HALLÅ!

Tre unga levnadsglada sjömän önska

brevväxling

med lanttärnor.

Svar till Klyvarbom, Boratt & Korkfänder S/S "Lembit", Reval.

ESTNISKA frimärken

Skriftliga förfrågningar hos
A GROSS, Långgat. 64,5, Reval.

KALENDER eller ALLMANACK

för svenskarne i Estland

för 1903, 1904, 1905, 1910, 1917

köpes för högt pris av KUSTBONS redaktion Riddaregat. 3, Reval.

C. M. BERG

Rekommenderas:

Skrivmaterial, vykort, "eldtändare", "eldstenar", prima svensk toilettvål, elektriska ficklampor, olika lektyr för sällskapsspel, smycksaker och theglas.

I större urval leksaker för barn.

I parti och minut.

Billiga priser!

Stora Dorpatsgatan N:o 8.